

**ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА
2021-2022 н.р.

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Освітній компонент дозволяє набути практичні навички з професійної та організаторської роботи, формувати та розвивати вміння приймати самостійні рішення у галузі екології та охорони довкілля в умовах конкретного виробництва

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Освітня програма	Екологія
Загальний обсяг дисципліни	21/360 (в кредитах ЄКТС)
Статус дисципліни	нормативна
Інститут (факультет)	біолого-природничий факультет
Кафедра	екології та географії
Курс	3
Семестр	VI
Вид підсумкового контролю	диф. залік
Мова навчання	українська
Види занять	самостійна робота
Методи навчання	словесні, наочні, практичні, репродуктивні, поясню- вально-ілюстративні
Форма навчання	очна, дистанційна
Лінк на дисципліну	

Розподіл годин за видами робіт

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Обсяг практики (кредити ЄКТС)	Особливість проведення практики	Вид контролю
Денна	3	6	270/9	Згідно з графіком навчального процесу	Диф. залік

2. Викладачі

**Прізвище, ім'я, по батькові
Посада:**

E – mail: Тел.:

Сеньків Віктор Миколайович,
кандидат технічних наук,
доцент кафедри екології та географії,
v_senkiv@ukr.net, тел. +38 0985486494

3. Характеристика навчальної дисципліни

<p>Мета навчання</p>	<p>Метою навчальної дисципліни є формування у майбутнього фахівця професійних практичних знань з екологічних аспектів господарської діяльності, розширення теоретичних і практичних знань у галузі екології та охорони довкілля, їх застосування при розв'язанні прикладних завдань, закріплення набутого досвіду та безпосередня практична підготовка до самостійної високоефективної роботи на екологічних посадах підприємств, установ, організацій різних форм власності; збір матеріалів для бакалаврської роботи або іншого науково-дослідницького проекту</p>
<p>Компетентності</p>	<p>Програмні компетентності. При вивченні навчальної дисципліни розвинути у здобувачів вищої освіти такі компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. – Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. – Здатність працювати в команді. – Навички міжособистісної взаємодії. – Здатність визначати потенційні небезпеки, шкідливі та вражаючі фактори, усувати наслідки впливу небезпечних та шкідливих факторів на організм людини та діяти з урахуванням вимог охорони праці, збереження життя, здоров'я людей. – Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. – Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю. – Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління. – Здатність до участі в розробці системи управління та поведження з відходами виробництва та споживання. – Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.
<p>Результати навчання</p>	<p>Згідно освітньої програми програмними результатами навчання є здатність здобувачів вищої освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями, та/або екологічними проектами. – Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування. – Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування. – Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки. – Виявляти фактори, що визначають формування

	<p>ландшафтно- біологічного різноманіття.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології. - Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду. - Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище. - Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно- заповідного фонду та екологічної мережі. - Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів. - Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля. - Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та поведіння з виробничими та муніципальними відходами. - Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти. - Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів. - Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів. - Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень. - Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.
<p>Пререквізити дисципліни</p>	<p>Виробнича практика проводиться після засвоєння знань з дисциплін професійного циклів навчального плану: «Техноекологія», «Урбоекологія», «Моніторинг довкілля», «Оцінка впливу на довкілля», «Нормування антропогенного навантаження на довкілля».</p>
<p>Постреквізити дисципліни</p>	<p>Навчальна дисципліна створює теоретичну базу для успішного засвоєння студентами інших спеціальних та вибіркових дисциплін, таких як “Стратегія сталого розвитку”, “Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище”, “Економіка природокористування”, “Організація управління в екологічній діяльності”, “Моделювання і прогнозування стану довкілля”.</p>

4. Програма дисципліни

1. Характеристика стану природного довкілля території (населеного пункту), де знаходиться база практики. Характеристика природо-ресурсного потенціалу, фізико-географічних особливостей, біоценозів, антропогенних змін на об'єкті проходження практики.

2. Загальна характеристика економічних, соціальних, екологічних особливостей об'єкта практики. Місце і роль об'єкта практики у соціально-економічній структурі регіону. Специфіка використання природо-ресурсного потенціалу підприємства, його внесок у деградацію та забруднення компонентів довкілля регіону (області) серед інших господарюючих суб'єктів. Значення об'єкта практики у процесах оптимізації природного довкілля (для природоохоронних структур).

3. Вивчення структури підприємства, установи, організації практики.

Структура виробництва, структура апарату управління, структура технологічних процесів.

4. Вивчення нормативно-правової бази, яка регулює діяльність підприємства, установи, організації, її структурних підрозділів, посадових осіб у галузі екології та охорони довкілля. Вивчення законів України, постанов Кабінету Міністрів України, рішень органів місцевої влади, що регулюють діяльність установи. Вивчення посадових інструкцій. Знайомство з процедурою перевірок установи контролюючими органами. Процедури оформлення звітності (форми 2-ТП)

5. Вивчення об'єктів, пов'язаних із впливом на довкілля чи його охороною, які розташовані на території діяльності підприємства, установи, організації проведення практики.

Технологічна, технічна, економічна, екологічна характеристика джерел забруднення, об'єктів підвищеного екологічного ризику, агроекосистем. Встановлення факторів негативного впливу, обсягів і масштабів забруднень, їх якісний склад, збитки. Оцінку впливу об'єкта практики на природне довкілля, його компоненти, здоров'я людей та умови їх проживання. Ознайомлення з природоохоронними заходами та сучасними технологіями спрямованими на зменшення негативного впливу на компоненти довкілля. Вивчення приладів контролю за станом довкілля.

6. Вивчення системи управління природоохоронною діяльністю у галузі, до якої належить база практики. Структурна організація підрозділів, відповідальних за вплив об'єкта практики на довкілля. Знайомство з процедурами розробки документації, пов'язаної з природоохоронною діяльністю.

7. Вивчення основ діловодства у екологічних службах. Ознайомлення з процедурою підготовки та оформлення документації (проведення розрахунків, складання актів, оформлення звітів, підготовка листів, проектів рішень). Вивчення процедури розробки, погодження та затвердження екологічних програм, техніко-економічних обґрунтувань, техніко-екологічних розробок, дозвільної документації. Вивчення процесів прийняття рішень, винесення постанови про правопорушення у галузі охорони довкілля.

8. Робота з картографічними матеріалами. Ознайомлення та вивчення екологічних об'єктів, процесів, явищ за допомогою карт.

9. Збір фактичного матеріалу для курсової чи бакалаврської роботи. Збір даних, таблиць, графіків, пов'язаних з діяльністю підприємства, впливом на довкілля, природоохоронною діяльністю.

Індивідуальні завдання

1. Визначення сучасної екологічної ситуації та екологічного стану природного середовища на території області, району, міста, сільськогосподарського, промислового, лісогосподарського або іншого підприємства з метою її оптимізації та поліпшення.
2. Аналіз екологічної ситуації та екологічного стану природного середовища на об'єкті практики.
3. Виконання екологічного картографування об'єкта практики або регіону його впливу.
4. Моніторинг та прогноз небезпечних техногенних процесів на регіональному, спеціальному та локальних рівнях стосовно об'єкта практики.
5. Складання комп'ютерних баз даних екологічної інформації, інформаційних систем, електронних екологічних карт області, міста, району, рекреаційної зони, промислового, агропромислового або іншого підприємства.
6. Складання проектів з оцінки впливу на навколишнє середовище, згідно з Державними нормами.

Обґрунтування (розробка) проектів, програм, рекомендацій охорони навколишнього середовища у межах об'єктів практики.

5. Місце проведення занять (локація), технічне й програмне забезпечення (обладнання)

Визначені попередньо установи та організації.

Технічне та програмне забезпечення навчальної дисципліни: мультимедійне обладнання, навчальні та навчально-методичні посібники.

6. Інформація про консультації

Консультації, за потреби, проводяться в час, узгоджений з викладачем.

7. Система оцінювання

Звіт практики захищається студентом при комісії, яку призначає завідувач кафедри екології після завершення практики до початку наступного семестру. До складу комісії входять завідувач кафедри екології, викладачі – керівники практики від кафедри та (по можливості) керівник від бази практики. За підсумками захисту проводиться диференційований залік у 100-бальній та національній системах (табл. 1). Результат заліку за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписом членів комісії.

Студент, який не виконав програму практики без поважних причини, відрховується з університету.

Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, то студенту надається можливість пройти практику повторно через рік. Можливість повторного проходження практики через рік, але за власний рахунок, надається і студенту який на підсумковому заліку отримав негативну оцінку.

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри та на вченій раді факультету.

Розподіл 100 балів між видами робіт:

Матеріали та результати	Бали
Звіт практики:	50
у тому числі, - зміст звіту	20
- оформлення звіту	10
- захист звіту	20
Індивідуальні завдання	30
Щоденник практики	10
Додаткові бали (за відсутність пропусків, активність на практиці, схвальні відгуки керівника від бази практики)	10
Всього	100

9. Політика дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності: мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час виконання практичних робіт (завдань) на заняттях.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом навчання за відсутності об'єктивних причин. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, навчання за подвійним дипломом, індивідуальним планом) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником факультету. Здобувачі вищої освіти, які навчаються за індивідуальним планом, проходять усі види запланованих робіт у терміни, визначені їх індивідуальним планом та узгоджені з викладачем.

10. Рекомендована література та інформаційні ресурси

а) основна:

1. Галузевий стандарт вищої освіти України напряму підготовки 101 “Екологія”. К.: Видання офіційне. – 2018.

2. Зоріна Н.О. Екологія. Виробнича практика: Навчальний посібник. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2008. – 340 с.
3. Міщенко Л.В. Виробнича практика. Методичні вказівки. – Івано-Франківськ, 2004. – 60 с.
4. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (затверджено наказом МОН від 8.04.1993 р. №93 зі змінами, внесеними згідно з наказом МОН від 20.12.94 р. №351 та від 15.08.2007 р. №135)
5. Цайтлер М. Методичні матеріали до проведення виробничої практики з екології. / Цайтлер М. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2009. – 15 с.
6. Цайтлер М., Кучманіч Н. Методичні матеріали до проведення переддипломної практики з екології. / Цайтлер М., Кучманіч Н. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2010. – 16 с.
7. Шмандій В.М., Солошин І.О. Управління природоохоронною діяльністю. – К.: 2004. – 296 с.

б) інформаційні ресурси:

8. [http:// www.eduknigi.com](http://www.eduknigi.com)
9. [http:// www.eco.com.ua](http://www.eco.com.ua)
10. [http:// www.ecolife.org.ua](http://www.ecolife.org.ua)
11. [http:// www.ecoleague.net](http://www.ecoleague.net)
12. <https://www.twirpx.com>

Викладач _____
Підпис

В.М. Сеньків
Ініціали та прізвище

Схвалено на засіданні кафедри екології та гелографії
Протокол № 8 від 2 вересня 2021 року

Завідувач кафедри _____
Підпис

І.В. Бриндзя
Ініціали та прізвище